

Føroyingar sluppu eisini frammat við sínum

Nú tókist tóbatur vera so, at tann ringasti ágangurin í donskum fjølmiðlum á Føroyar og føroyingar er avhasaður.

Ágangurin var harður og eirdi ongun, og rættiliga gjøgnumgangandi fyrri tað, ført varð fram yvir fyrri dønnum, var skuldsetandi orðalagið, ið nýtt var móti øllum føroyingum – uttan mun til, um teir vóru palleba ella stjórar.

Hesa tíðina vóru føroyingar úti fyrri lygnum og ósannindum í so stórum stíli, at bert ringastu propagandarørslurnar í heiminum eru fýrar fyrri at halda tær og fylgja við.

Tøl vórðu slongd út, uttan at nakað høpi var í teimum, og fólk vórðu endurgivin fyrri nakað, tey aldri høvdu borið upp á mál, og enn minni høvdu fortalt fyrri nøkr-

um donskum miðlafólki.

Eisini hevur verið meira ella minni eyðkent fyrri hesa hetz'ina, at føroyingar ikki fingi vart seg. Bert útvaldar endurgevingar av tí, politikarar, vinnulívsfólk og vanligi maðurin á gotuni søgdu, varð pilkað úr samanhanginum og latið út á prenti, í hátalara ella á skíggja.

Og tá so føroyingar – vit eru vitandi um heilt nógv – royndu at

fáa eitt pinkalítið orð at siga í blóðunum niðri, so eitt sindur av sannleika eisini kundi sleppa upp í part, gekst ikki altíð so væl, og tær viðmerkingarnar frá føroyskari síðu, ið móttu vælild og sluppu á prent, vóru so fáar, at tær næstan kundu teljast á aðrari hondini.

Kortini slapp okkurt gjøgnum nálarcygað – eitt nú greinin niðanfyrri, ið Elin Heinesen, marknaðar-

stjóri í SMS, sendi Berlingske Tíðende.

Í fyrsta umfari hildu teir tað vera í so langt at seta í blaðið, men heldur enn at vrakað tað av teirri orsök, góvu teir Elini sjálvari møguleikan at stytta tað, og kom tað síðani í blaðið, sum tað sær út niðanfyrri.

So onkur føroyingur slapp hóast alt – og tóbatur – frammat við tí, ið á hjartanum lá.

Dansk presse tramper på færingerne

AF ELIN HEINESEN
Jonas Broncksgöta 18
Tórshavn

Pludselig er Færøerne blevet noget af det mest væsentlige og interessante, man som journalist overhovedet kan beskæftige sig med. Hjerne har lugtet blod, og nu skal den ha' alt, hvad den kan trække!

Man kunne måske forvente det af Ekstra Bladet eller B.T. De lever jo af den slags. Men når også ansete aviser som Jyllands-Posten og Berlingske Tidende samt DR og TV 2 hopper med på vognen, rystes man i sin grundvold.

Som færinger – og tilfældigvis også én med indblik i de faktiske forhold vedrørende netop én af de mest brugte eksempler på de »umoraliske« overbelåningskandaler på Færøerne – er det nærmest chokerende at opleve den danske presses lemfældige behandling (eller befæmning) ikke kun af denne sag, men også af det færøske folks sag i det hele taget.

Og man må spørge sig selv: Hvad er det for en mission, journalisterne er ude i? Hvis ærinde er det, de løber?

Jeg har indtil nu bildt mig ind, at den seriøse presses ærinde først og fremmest var at holde et vågent øje med magthavere og eventuelt misbrug af magt, at leve i hæderlige og retfærdige oplysninger om faktiske forhold desangående – at overlade konklusioner til læsernes/seernes/lytternes egen sunde dømmekraft og derved forsvare den enkelte borgers demokratiske rettigheder.

Men jeg synes, at den danske presses beskæftigelse

med krisen på Færøerne har bevæget sig langt over grænsen for hæderlig journalistik. Man gør sig skyldig i nogle af journalisternes største synder: i uvidenhed og i at løbe med halve vinde.

Man rider med på sensationsbølgen. Man scanner den øvrige presses omtale af sagen, skriver de mest oprenende oplysninger af og »glemmer« at tjekke, om de rent faktisk er korrekte – i bar ivrighed efter at skrive den historie, der kan skabe størst forargelse hos den arme skatteyder. Og går derved med på Kirsten Jacobsens og ligesindedes forseg på at score politisk plat på noget af det mest primitive i mennesket: misundelse. Men det er ikke en retfærdig fremstilling!

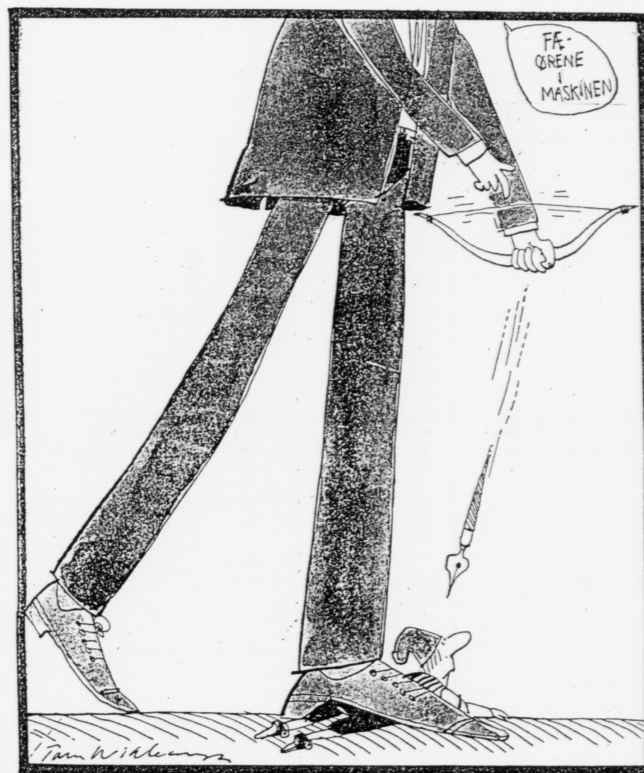
Jo, det er muligt, færinger har levet over evne – nogle af dem – i en kort årrække.

Jo, der er blevet købt og investeret i en masse store byggeprojekter, dyre tunneler og skibe, som der egentlig ikke var råd til.

Jo, det færøske landsstyre har givet hovedløse lånegarantier til køb af skibe, hvor der rent faktisk ingen egenkapital var til stede.

Og det er rigtigt at afsløre og beskrive disse forhold – men set i det rette perspektiv!

Det er så nemt at hævde, det er magtmisbrug, korruption, umoral, systemudnyttelse o.a. af samme skuffe, der er årsag til hele miseren – og så lade det blive ved det. Den slags ord klirrer så vel-signet enkelt og godt i journalisternes – og mange andres – ører. Det er meget sværere at dybbere i vilkårene, i årsagerne og baggrunden for det hele. Men

desværre synes det at være mere kompliceret og længere at beskrive, end det journalistiske læseværdighedskriterium åbenbart tillader. Og derfor kommer den slags »nuancer« af sagen ikke til sin ret.

Pressens ensidige og overfladiske »hærfærd« har nogle vidtgående konsekvenser, der kræver ofre. Og det er desværre ikke de ansvarlige magthavere, der virkelig står for skud, men hele det færøske folks vær-

dighed. Vi ligger faktisk for længe ned – som vi har gjort det meste af vores historie som folk. Og alligevel sparkes der skadefro til den liggende. Færinger som helhed stemples af uvidende danskere som »umoraliske,

korrupte, naive, bedrageriske nassere, der lever i sus og dus på danskernes bekostning« osv.

Vores gode renommé, som vi er så forfærdelig afhængige af, fordi vi er små og har så små midler og ustabile ressourcer, har lidt ubodelig skade, som det måske vil tage årtier eller mere at rette op på.

Men det værste af det hele er, at vores selvagtelse har lidt skade.

Færinger skammer sig – især dem, der bor i Danmark – over at være færinger, selv om årsagen til vores vanskelige situation i øjeblikket intet har at gøre med vores nationale identitet, snarere tværtimod.

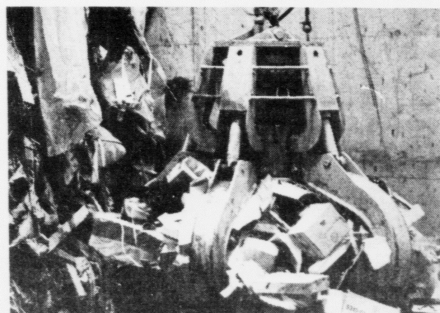
Vores selvforagt i øjeblikket skyldes i høj grad det massive pres på færinger udefra, hvor vi tvinges til at se på os selv med danske/udenlandske briller, for at vi kan blive accepteret i »det gode selskab«, vi er så afhængige af.

Læs hvad der fx konkluderes i en leder i Berlingske Tidende den 24. november (som for øvrigt bygger på ukorrekte oplysninger):

»I den almindelige økonomiske opfyndning må færingerne ikke forsømme at få diskuteret en ny og mere tidssvarende moral, som en forudsætning for en landfast mentalitet. Ellers vil en barsk kur kun hjælpe en stakket stund.«

Underforstået: Sorg for at være ligesom vi andre, ellers... Ja, man tør ikke tænke på det.

Og det er en skarnsstrøg over for det færøske folk, som den danske presse er medansvarlig for.

IRF: Glottar fyrri framman

– Hóast vit ikki merkja tað beinanvegin, so fer at siggja ljósari út hjá IRF frá 1995 og úteftir, tí tá eru vit leysir av hollenska lánum upp á góðar 30 milliónir, ið var mestsum uppbúið, áðrenn nakað byrjaði her í Leirvík.

Hetta sigur Poul Andrias Joensen, tekniskur leiðari á brennistøðini hjá IRF.

Fríggjadagin var fundur millum landsstýrið og IRF, og har greiddi Jógván Sundstein frá, at landsstýrið ætlar at leggja lógauppskot fyrri tingið um at landsstýrið skal yvirtaka hollenska lánið.

– Sum so er ikki nøkur beinleiðis loysn funnin á fíggjarligu trupulleikunum hjá brennistøðini og IRF,

men sum sagt siggjast nú glottar fyrri framman, sum óivað fara at muna væl.

IRF hevur rættiliga stórar lániútreiðslur – serliga av einum týskum láni upp á 60 milliónir og so eisini hesum hollenska lánum upp á góðar 30 milliónir, og tað ger rakstur av brennistøðini á Høgaleiti sera tungan.

– Men eftir at vit strammaðu nakað í yvirfyrri kommununum í summar, hevur gingið sera væl at fingið tað inn frá teimum, ið tær skulu gjalda fyrri ruskið, sigur Poul Andrias Joensen. – Í løtuni sær næstan út til, at kommunurnar prioritera at gjalda til IRF.

hj.